

Svar på skriftligt spörsmål SSS 103/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ändring av lagen om djurvälstånd och om kirurgisk kastrering av smågrisar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 103/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Tiina Elo /gröna:

Ämnar regeringen genomföra reformen som strider mot djurskyddslagens utgångspunkter och som permanent tillåter kirurgisk kastrering av smågrisar,

hur anser regeringen att det är möjligt att en rättsstat som har förbundit sig till djurvälstånd kan ta steg bakåt i djurrättsfrågor och

hur kan regeringen tycka att försvagningar i djurvälstånden kan motiveras med lönsamhetskraven för endast en industrisektor?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Ministeriet följer upp verkställigheten av lagen om djurvälstånd och dess konsekvenser för djurvälstånden och den finländska livsmedelsexporten i enlighet med regeringsprogrammet. Som en del av detta arbete bedömer ministeriet konsekvenserna av förbudet mot kirurgisk kastrering för primärproduktionen och livsmedelsindustrin samt behovet att ändra lagen om djurvälstånd (693/2025). Beredningen av lagstiftningsprojektet har inletts vid ministeriet.

Bestämmelsen om kastreringsförbud som förbjuder kirurgisk kastrering av smågrisar från och med ingången av 2035 infördes i lagen om djurvälstånd först efter remissbehandlingen. Då kunde dess konsekvenser för hela näringen inte bedömas i omfattande utsträckning. I december 2022 inrättades en arbetsgrupp för att bereda verkställande av kastreringsförbudet, och den hade en mångsidig representation med olika intressentgrupper. Dessutom finansierar ministeriet ett forskningsprojekt som syftar till att stödja primärproduktionen vid övergång till uppfödning av okastrerade galtar.

Arbetsgruppen utredde operativa och strukturella konsekvenser som förbudet förorsakar för primärproduktionen och köttindustrin samt kostnader som förorsakas för näringen. Producenter som skulle få besparingar tack vare bättre fodernyttograd hos djur, snabbare produktionscykel och minskad arbetsmängd skulle ekonomiskt sett dra nytta av kastreringsförbudet. Under de

följande tio åren skulle industrin förorsakas mycket betydande kostnader, enligt uppskattningen 350 miljoner euro. I slakterierna borde betydande ändringar göras eftersom till exempel hanteringen och sorteringen av svinkroppar ändras väsentligt från nuläget. Användning av okastrerade galtar som livsmedel förutsätter också utveckling av metoder för igenkänning av galtlukten. En färdig identifieringsmetod som direkt kan tas i bruk och lämpar sig för slakteriets linjetakt finns inte. Lönsam slakteriverksamhet är en förutsättning för inhemsk svinköttproduktion.

Industrin har också framfört att export av svinkött exempelvis till Asien och USA skulle bli svårare till följd av kastreringsförbudet. Handelsavtal som ingåtts med exportkunder förutsätter att produkterna kommer från kirurgiskt kastrerade svin eller svin av honkön. Förbudet kunde förhindra exporten av svinkött till tredjelandsmarknaderna i fråga.

Under beredningen av lagen om djurvälstånd framskred totalreformen av EU:s djurvälståndslagstiftning och bland annat bereddes reformen av rådets direktiv 2008/120/EG om lägsta djurskyddskrav vid svinhållning. Finlands hade och har fortfarande som mål att införa kastreringsförbudet med övergångsperiod även i lagstiftningen på EU-nivå. I och med den nya kommissionen har situationen tydligt ändrats. Lagstiftningsreformen fokuserar nu i första hand på att slutföra beredningen av de förordningsutkast som nu behandlas och att utreda uppfödning utan burar i enlighet med EU-medborgarinitiativet "End the Cage Age". För närvarande har vi ingen vetskap om huruvida den nuvarande kommissionen kommer att ge nya lagstiftningsförslag under mandatperioden. Således är Finland det enda landet i världen där kirurgisk kastrering är förbjuden genom lagstiftning.

I och med lagen om djurvälstånd blev användning av smärtstillande medel obligatorisk vid kirurgisk kastrering. Kravet att använda bedövning vid sidan av smärtstillande medel från och med ingången av 2027 förblir i kraft även om förbudet mot kirurgisk kastrering skulle slopas. För att producenterna kan bedöva smågrisar ska de genomgå en utbildning i bedövning. Utbildningsanstalter inom undervisningssektorn svarar för utbildningen, men ministeriet har finansierat utbildningsmaterial. Utbildningen har börjat bra. Från och med ingången av det här året har det varit möjligt att få ersättning för djurens välbefinnande för bedövning. Målet är på så sätt påskynda övergången till användning av bedövning redan före utgången av övergångsperioden.

Helsingfors 23.4.2025

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah